

We Lwowie, dnia 19. października 1908.

Sprawozdanie

Komisji kolejowej o petycji gminy Wiśnicz nowy o budowę normalnotorowej kolei żelaznej z Bochni przez Wiśnicz do Sowlin pod Limanową.

Wysoki Sejmie!

Ruch gospodarczego odrodzenia kraju zatacza od lat kilku w Galicyi coraz szersze koła i obejmuje coraz intensywniej wszystkie warstwy ludności i coraz większe połacie kraju. Jeżeli zbyt optymistycznym byłoby twierdzenie, że dźwiga się nawet najodleglejszy i zaniedbany zakątek kraju, to nie jest optymizmem skonstatować, że ludność przemysłowa i rolnicza robi co tylko może, aby siebie a tem samem i kraj gospodarczo i kulturalnie podnieść. Wytężona ta praca może tylko wtedy wydać pożądane i zamierzone owoce, jeżeli zostaną stworzone warunki wspierające siły i działalność osób instytucyj przodujących temu kierunkowi pomnożenia naszych sił gospodarczych. Rosną więc wymagania, które stawia społeczeństwo czynnikom publicznym, mnożą się wołania o pomoc i poparcie ze strony władz rządowych i autonomicznych, ale rosną też rękojmie, że przy tej pomocy i poparciu społeczeństwo coraz bardziej podnosi się i niespożyte siły narodu krzewić będzie.

W petycji wniesionej do Sejmu wykazuje Rada gminna miasta Wiśnicza, jak ludność tej okolicy mimo nadzwyczaj niekorzystnych warunków geograficznych i komunikacyjnych coraz intensywniej i z coraz większym zrozumieniem rzeczy garnie się do wszelkich rodzajów gospodarczej pracy, otwiera nowe źródła dochodu tak dla jednostek jak i dla społeczeństwa. Ażeby tę pracę uczynić łatwiejszą i produktywniejszą, uchwaliła Rada miasta Wiśnicza na posiedzeniu 25. września 1907 rozpocząć starania o budowę normalno-torowej kolei żelaznej z Bochni przez Wiśnicz nowy do Sowlin pod Limanową. Istotnie ludność tamtejsza pozbawiona jest dogodnego połączenia z większemi arterjami ruchu towarowego, a mimo to jej przemysł, rękodzieło i rolnictwo przedstawia wcale pokazną działalność i rezultaty. W Wiśniczu znajduje się garbarnia, do której dla celów obrobienia przychodzą wielkie transporty skór z Bochni, a nawet z Tarnowa, w Wiśniczu są składy jaj eksportowych, oraz urządzone znacznym kosztem kadzie do konserwowania jaj systemem wapniowym (na t. zw. Kälkeier); znajduje się kilkanaście zakładów trudniących się czyszczeniem szeczin, które do celów obrabiania nadchodzą tu z kilku okolicznych miast; w pobliskiej gminie Borowna istnieje wielkie przedsiębiorstwo kultury sadzonek leśnych, wysyłające znaczne ilości sadzonek nawet za granicę; na szerokich przestrzeniach uprawia się tam i przerabia w zakładzie karnym na wyroby koszykarskie najlepszego gatunku wiklina; w Rajbrocie i Rzegocinie istnieją gorzelnie śliwowicy; w Rajbrocie są dwa tartaki; w Lipnicy Murowanej kwitnie znany szeroko w okolicy przemysł masarski; w Łąckiej górnej istnieje turbina przerabiająca znaczne ilości zboża i gospodarstwo rolne bardzo intensywne, wymagające wielkiej

ilości wapna i nawozów sztucznych; tamże istnieje cegielnia, a w najbliższym czasie założoną zostanie dachówczarnia; w Kamionnej rozpoczęto wiercenie głębokich szybów naftowych zagranicznym kapitałem; pod Limanową powstała kosztem 8 milionów koron wielka francuska rafinerya nafty; na całej zaś przestrzeni projektowanej linii znajdują się wielkie obszary lasów (w Kopalinach, Łąckie górnej, Rzegocinie). Do samego Wiśnicza (oprócz ruchu transitoowego) przywozi się i stąd wywozi na podstawie dat zebranych przez strony interesowane, według protokołu spisane go w urzędzie gminnym w Wiśniczu w dniu 21. sierpnia 1907 następujące ilości towarów corocznie:

	wagonów	
	przywóz	wywóz
a) węgla	500	—
b) mąki	200	—
c) jaj	—	200
d) skór	10	10
e) wapna	200	—
f) cementu	10	—
g) desek	40	—
h) żuzli	250	—
i) cegły	40	—
j) towarów bławatnych	20	—
k) nafty	10	—
l) skórek, rogów i t. p.	40	40
m) szczecin	10	10
n) spirytuozów	100	100
o) drzewa	300	—
p) bydła	200	—
r) słomy, siana i koniczyny	—	200
s) trzody	—	50
t) cukru	10	—
u) materiałów do opakowania	20	—
v) wikliny	10	—
w) kamieni	—	400
x) sadzonek z Borowny	—	50
y) wiktuałów	200	—
z) świeżych owoców	50	—
ż) zboża	—	200
a 1) otrąb	20	—
b) żelaza i żelaziwa	50	—
c) soli	40	—
d) tytoniu	20	—
e) masła	—	70
f) drenowych rur	50	—
g) koks	25	—
h) papy	20	—
i) smoły	20	—
j) kukurudzy	10	—
k) kapusty	—	100
l) ziemniaków	—	70
razem	2.475	1.500

wobec czego wynosi zatem

przywóz	2.475 wagonów
wywóz	1.500 wagonów
<hr/>	
ogólny obrót przewozowy	3.975 wagonów rocznie

W razie budowy kolei Bochnia-Limanowa ten ruch towarowy podniósłby się znacznie także w kierunku na południe od Wiśnicza. Już dzisiaj wśród najtrudniejszych warunków komunikacyjnych powstają wzorowo prowadzone Kółka rolnicze, z pośród których Kółko i dwa spółkowe składy towarów w Rzegocinie stanowią prawdziwe źródło aprowizacyjne dla odległych nawet okolic, a Kółko w Królówce i mleczarnia w Łąckiej górnej na wielką skalę zajmuje się wyrobem produktów mleczarskich.

Zamierzona kolej powstrzyma także ruch emigracyjny włościan, ułatwi im sprowadzanie środków melioracyjnych i zbyt produktów, przez co rozbudzi przywiązanie do racjonalnego i postępowego gospodarstwa.

Pod względem technicznym kolej ta o przestrzeni via Chabówka 38 km. 700 m. a w razie poprowadzenia jej na Lipnicę Murowaną o przestrzeni nieznacznie tylko dłuższej nie przedstawiałaby większych trudności. Trasa na Kurów Wiśnicz stary i nowy, Lipnicę Murowaną, Rzegocinę, dałaby się poprowadzić bez znaczniejszych spadków; na przestrzeni między Rozdzielem a Sowlinami można także z łatwością objechać górę Widomą. Wskutek projektowanej linii odległość Krakowa od Sącza wynosząca dzisiaj via Tarnów 159 km. via Sucha 160 km., wyniosłaby tylko 102 km.

Gdy więc niezbędnym postulatem gospodarczego podniesienia tej okolicy jest wybudowanie powyższej kolei, a jej rentowność zdaje się być zapewnioną, Komisja kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby projektowaną kolej normalnotorową Bochnia-Wiśnicz-Sowliny pod Limanową pod względem technicznym, użyteczności i rentowności zbadał i Sejmowi sprawozdanie przedłożył.

Przewodniczący:
Skotyszewski.

Sprawozdawca:
Górski.

